

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Chronologiae Veteris Testamenti Accvratvm Examen
Augustißimæ, Invictissimæq[ue] Domui Austriacæ
Dicatvm**

Philippi, Henricus

Coloniae Agrippinae, 1637

4. Quando contigerit exodus. ibid.v.41.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64340)

Corollarium

10. Hinc colligo in primis non esse vsque quaq; planam eorum sententiam, qui voluit eam vocationem cuius Moyſes meminit Gen. 12. v. 1. factam prius esse, quam Abraham habitaret in Charan, & ibi quinquennium hæſiſſe Patriarcham. Hoc enim modo, anni promiſſionis inirent quinquennio citius, quã anni habitationis in terra Chanaan & Aegypto: ſiquidem in prædicta vocatione continetur promiſſio benediſtionis. Habitatione verò in Chanaan non incepit antequam Abraham à Charan in Chananitidem ſe conferret anno ætatis ſuæ 75. Gen. 12. v. 4. cum tamen ex communi authorum conſenſu anni 430. promiſſionis de quibus Apoſtolus ad Galatas agit, & anni habitationis de quibus Moyſes Exod. 12. anno 1 Exodi concludantur: ergo etiam eodem anno vitæ Abrahami apertabantur. Tacco eos aperte à S. Auguſtini ſententia diſcedere: hic enim eodem anno cenſet Abrahamum veniſſe in Chanaanam, quo Charras aduenerat, & nos promiſſionis orditur à prima promiſſione, quam ait factam Abrahami eſſe 75. annorum. Quæ ſententia mihi cæteris præferenda videtur. Qui enim Abrahamum quinque annis remorantur, fateri debent, aut eum nullam benediſtione gentium antequam Charris habitaret, promiſſionem habuiſſe, aut certe annos promiſſionis citius iniſſe, quã habitationis in Chanaan; aut denique non à prima, ſed ſecunda promiſſione S. Paulum eos annos auſpicatum fuiſſe, verò ſuauiore modum nobis aperiunt ij, qui eodem anno factam primam & promiſſionem, & inchoatam in Chananiti de habitationem arbitrantur.

EXODI XII. v. 41.

Eodem die egreſſus eſt omnis exercitus Domini. Non eſt ſenſus Hebræos eo die Aegypto migrari, quo explebatur annus 430. ſed cum paulo antè vel ſere completus eſſet ille annorum numerus, oēs Hebræos, non pluribus diebus ſuadeuè; verum vno eodemque die 15. Niſan ſummo mane Aegypto exceſſiſſe, quæ quandam miraculi ſpeciem referebat, tanta hominum multitudine ſimul arripiente.

Quando contigerit Exodus.

Tempus Exodi.

1. Exiſtimo filios Iſrael ex Aegypto eductos corrente vel ineunte anno ab oibe condito 2544. à diluuiio 888. à Natali Abrahamæ 506. à promiſſione 431. à cenſu in Aegyptum 216. ante ingreſſum in terram 40. ante regnum Dauid 436. ante templum 479. ante regnum Iſrael 516. Eodem annos mundi, 4111. promiſſionis, moræ in Aegypto, computat Salianus.

Quoto anno ante Chr. variae opiniones.

2. Quotus verò ante Chriſtum fuerit hic annus, variae ſunt Chronologorum ſententiae ex varijs capitibus ortæ. 1. ex interuallo annorum, qui ab Exodo fundatum à Salomone templum, interfluxerunt: quod eſt ſacer textus 3. Reg. 6. v. 1. anno 480. factum ſignet; de hac nihilominus temporis intercapitane, quindecim vt minimum reperiuntur authorum opiniones. 2. à tempore fundati

fundato, vsque ad eiusdem atque adeo S. ciuitatis euerfionem, Hebræi 410. alij nonnulli 424. alij 427. alij 430. alij plures paucioresve annos enumerant.

3. Annos seruitutis Babylonicæ, quidam ab anno 4. Ioakim, alij aliunde aufpicantur. 4. hos 70. annos varij varijs annis Cyri finitos putant. Ex totigitur tamque diuersis calculis, vna eademque annorum ab Exodo ad Christum natum supputatio prouenire non potest: præsertim cum de anno & Coss. Christi nascentis non vnus sit inter harum rerum tractatores consensus. Cornelius Exodi 12. v. 4. signat exitum Hebræorum de Ægypto anno mundi 2454. à diluuiio 797. à natiuitate Abrahæ 505. à descensu Iacobi in Ægyptum 215. à morte Iosephi 144. ante ædificationem templi Salomonis 480. ante Christum 1496. ante bellum Troianum 356. Hic author in annis mundi & diluuij eorum opinionem sequitur, qui Cainan II. negant, & natalem Abrahæ anno 70. Thare constituunt: aliqui tamen eorum Exodum signant anno mundi 2453. vt Petauus, Caluifus &c. Troia vero excisa fuit anno ante æram Christi 1184. quibus adiecti 10. anni, belli, & ex sententia Cornelij 356. quos ab Exodo ad bellum Troianum supputat, Exodum reperies annis 1559. ante æram Christi. Est igitur hic in numeris error. Bonfrerius annum Exodi ait fuisse mundi 2539. à diluuiio 883. cum ab ortu Isaac elapsi fuissent anni 400. Ego verò hisce numeris, quinque annos puto adijciendos, quia hic author existimat Abrahamum quinquennio post promissionem Charris habitasse: quod supra reiecit. Hinc enim sequeretur, habitationem Hebræorum in Chanaan & Ægypto, non fuisse 430. annorum, quod tamen asseritur Exodi 12. v. 40. sed 425. quandoquidem à promissione ad Exodum idem author 430. annos numerat, & initium habitationis in Chanaan promissioni, quinquennio postponit. Denique communis supputatio, ab Isaac nato ad migrationem ex Ægypto, ponit annos 405.

Peruius egressus ex Ægypto Hebræos cenlet anno mundi 2453. ante æram Christi 1531. lib. 9. cap. 24. & in tabulis Chronologicis.

4. Salianus ad an. m. 2543. num. 22. Exodum signat anno ante Christum 1510. & probat ex Roman. Martyrologio, quod die 25. Decembris memorat Christum natum anno 1510. ab exitu de Ægypto. Fauet Eusebius dum Christi natalem tradit anno ab ortu Abrahæ 2015. contigisse. Hinc enim si subducantur 505. qui à natiuitate Abrahæ teste etiam ipso Eusebio, elapsi sunt; residui fient 1510. In quem annorum numerum, inquit Salianus, incidit Temporarius & Functus, ab eo numero Tornielus vnico anno abest, Mercator duobus, alij 10. 12. aut 15.

5. Nota in Martyrologio Romano natalem Christi signari anno m. 5199. à diluuiio 2957. ab ortu Abrahæ 2015. ab Exodo 1510. à regno Dauidis 1032. hebdomade Danielis 65. olymp. 194. ab Vrbe condita 752. Imperij Augusti 42. Ve-

P. Philippi

Chronologia
Testamenti

A IV

17

rum pauci, aut potius (quod sciam) nulli authores hanc Chronologiam omni ex parte sequuntur. Sicut igitur Salianus, in annis mundi, diluuij, regni Dauid, à Martyrologij computo recedit, ita alij in annis Exodi. Neq; verò constat, verum anni ibi notati sint vulgares, an ab aliquo authore, ex propria opinione computati. Adde Baronium & multos alios, quorum sententiam sequor, manilem Christi, vno anno citius ponere, quam ponat Salianus, qui Abrahamo computat anno ante Christum 2014. Beroaldus & Broughtonus Exodum lignum anno mundi 2513. Capellus 2503. qui tamen secum pugnat, dum anno mundi 2513 notat Exodum contigisse anno æræ mundi Iudaicæ, 2263. hic enim annus Iudaicus incepit anno ante Chr. 1499.

Exodus fuit 15. Nisan.

6. *Ac quo mense, quoto die mensis, Hebraei Aegypto excefferunt?* Certum est tametsi rælitis fuisse mensem nouarum frugum qui postea Nisan dictus est, & diem ineuntem, vt patet Exodi 12. v. 2. 6. 29. 51. Et clarius num. 33. v. 3. *Profecti igitur Ramesse mense primo, quinta decima die mensis primi, altera die Phasæ, &c.*

De die & mense Romano varia supputationes.

7. De mense & die Romanorum, stylo nostro ad ea tempora reuocato quicquam affirmari potest. Cum enim non constet, quoto ante Christi anno, quoto luna exactè computata: vtrū nimirum plenilunio vero, an vltima hæc emigratio contigerit: coniecturis duntaxat locus hic relinquitur. Chronologus cum Alexandrinum ait primum Pascha in Aegypto celebratum 13. Aprilis, taurius die 2. eiusdem, Caluissius & Alstedius 15. Equidem opinor Exodum probabiliter referri posse ad annum ante æram Christianam 1497. & si Calendarij Iuliani formâ eo reuocemus, eius Agni Paschalis incidet non incommode in diem aut 16. Aprilis: Exodus autem in diem sequentem. Stylo enim Iuliano Nouilunium Nisan fuit 12. Aprilis: Gregoriano verò 20. Martij, & sic plenilunium Paschale ad vsum popularem incurrit in 3. aut 4. diem Aprilis Gregoriani.

Opinio authoris.

8. Nec obstat, quod Caluissius asserat tunc æquinoctium verum fuisse die 1. Aprilis Iuliani; Petanius autem anno ante Christi Epocham 1531. respicit quartam eiusdem mensis: quicquid enim ex diuersis tabulis eliciatur, eodem veniet calculus, vt anno ante vulgarem Christi Epocham 1497. dies Nisan facile incidat in 16. aut 17. Aprilis Iuliani: quæ est 3. aut 4. eiusdem mensis iuxta methodum Gregorianam.

Computus Caluissii examinatur.

9. Non obstant etiam duo illi characteres, quibus annum exitus Iste raturum, ita à se definitū existimat, Serhus, vt loco, inquit, moueri nõ possit. Duo characteres vocat diem 17. mensis secundi, quo primū cælitus manna daturum, & annum 46. ab Exodo Sabbaticum simul & Iubilæū. Sumit enim hic annum tanquã certū 1. diem 22. mensis secundi ab Exodo fuisse sabbatū, & primū diem Dominico pluisse 2. Diuisionē terræ fuisse anno 46. ab exitu de Aegypto, eundem annum fuisse Sabbaticum & Iubilæū, ab Orbe cõdito. 4. Nõ

turbatum ordinē annorum mundi Sabbaticorum ac Iubilæorum, adueniente ferie annorū legalium. Hæc autē probatione indigent. 1. ab alijs etiā admittitur, qui nō paucis annis Exodum citius notāt, quā Caluſius. Exēpli causa. Peranius Exodo cōſecrat annum ante Christum 1511. & simul primum manna, diei Dominico. Sethus autē anno ante Christi ærā 1497. ait migratam Ægyptū. Deinde non desunt, qui alio die manna primitus cecidisse autumant. Deniq; nonnulli mēsem Nisan probabiliter existimāt, olim 29. dierū fuisse: atq; ita ex primo caractere non innotescit annus ille, quo Caluſius Exodum signat. 2. etsi à nullis negetur, admitti tamē potest, sed nihil probat, nisi etiā tertium & quartum concedatur, quæ probari nō possunt nisi ex traditione Hebræorum, quā in hoc negotio pletiq; oēs tum Chronologi, tum sacrorū voluminum interpretes re ipsa cōtemnunt: siquidē ærā mundi æquo breuiorē habēt Hebræi, ex qua cōnexionē illā ac ferie annorum sabbaticorum & Iubilæorum cōmifcuntur, & filios Iſraēl ex Ægypto feria 6. migrasse tradūt, quā traditionē respuit Caluſius, sicut & illā qua lege nō sabbato datam credunt. Sic Sethus duas traditiones Hebræorum explodit, vt eam retineat, quæ ex falsa mundi ærā deducitur.

10. De feria qua Hebræi ex Ægypto migrarunt restat dubium, Fasti Siculi hoc tribuunt ferię 2. Author quæſtionum de nouo Testamento apud S. Aug. tomō 4. q. 93. confert in feriam 5. quod facit Peranius, Sethus, Alstedius, locis citatis. Alij feria 6. ineunte, populum ex Ægypto educunt. Hebræi in Seder Olam, cap. 5. Vincentius lib. 2. spec. hist. ca. 7. Genebrardus in Chron. Tornielus anno m. 2544. num. 21. Salius eodem anno num. 160. Cornelius & Bonfrerius Exodi 12. Equidem in hisce minutijs serutandis existimo primam diem Nisan, nō ita non hinc pertinaciter alligandā esse, quin ab illo vnus alteriusve diei spatio abesse possit, sicut luna paschalis ritu Eccl. siatico à veris luminarium motibus recedere solet, vt in simili philosophatur de vero æquinoctio Peranius lib. 9. cap. 24. vbi de anno Exodi disputat. Vide quæ dicam cap. 16. v. 1. & quæ habet Clauius c. 4. Calendarij §. Neg; verò vbi cum dixisset iudæis non fuisse præceptum, vt verum aut medium æquinoctium, in paschæ sollemnitate obseruarent, sed tantum tempus quo dies iudicio sensus noctibus æquales sunt, quod triduum aut quatrimum sine magna differentia cōplecti solet; cum inquam hæc dixisset explicat verba illa Exodi 12. *Mensis iste, vobis principium mensium, primus erit in mensibus anni.* Semper, inquit, inculcantur voces, hæc, iste, huius; quibus significari videtur Deum noluisse immutare consuetam anni, aut mensium Hebræorum formam & numerationem; sed mutationem tantum septimi mensis in primum, Et tandem concludit, hęc mensē primum dici non more Astronomico, quando videlicet Sol ingreditur primum punctum arietis, sed ritu modo quæ admodum vulgari.

11. Cum

*De feria
Exodi varia
sententia.*

P.
Philippi
Chronologia
Testamenti

A IV
17

Conclusio. 11. Cum nihil minus, quam de hisce fractionibus cogitarem, ita ex communibus principijs calculos meos digessi, vt Exodus quasi sponte sua in annum mundi 2544 incuntem; ante æram Christi 1497. incideret: quo die 16. Aprilis erat feria 5. dies 17. feria 6. nec tantum hæ duæ dies à plenilunio aberant, quin vtralibet, quintadecima mensis Nisan cenferi posset. Magis autem in eam partem propendeo, quæ Exodum feriæ sextæ consecrat, & primum mensis cauum facit.

De annis Sabbaticis ab Orbe condito. 12. Porro in confesso est, Iudæos non agnoscere Cainan secundum, & talem Abrahamæ anno 70. Thare consignare: ego verò cum authoribus suis memoratis Cainan 30, annos adscribo, & Abrahamum 60. annis tardius tantum existimo, atque ita ad Hebræorum æram adijcio ante Exodum annos quos si exemeris anni Sabbatici & Iubilæi, ab origine mundi, ad annos Sabbaticos & Iubilæos legales, ita deducuntur, vt nihil defit, nihil superfit. Nam mea supputatione, mundus est creatus anno ante Christi Epocham 4040. à initium veris. Fuisset igitur annus primus semitæ, primo mundi autumno factus, & inijsset secundus. Sic primus annus mundi iuxta formam annorum Sabbaticorum, ab autumno incipientium non nisi sex menses habuisset.

EXODI 12. v. 37.

1. & 2. mansio.

Profecti, sunt filij Israel de Ramesse in Socoth. Hæc est 2. mansio in qua Israel coxerunt pastam sine farinam, quam dudum de Aegypto conspersam tulerant, & primum subcineribus panes azymos, neque enim poterant fermentari cogentibus exire azymis, & nullam facere sinentibus moram. ib. v. 33. In Socoth Hebræos vnum dicitur (vt minimum) posuisse verisimile est, quod tradit Seder Olam, dum notandum ab exitu vsque in Ethan absumptum. Consentunt Torniellus ad annum 2544. num. 23. & Salianus num. 200. qui putat in hac secunda mansione Hebræos non solum azymos coxisse, sed etiam ex itinere fessos, partim quietem liquam cepisse, partim res suas, quas confusas raptim è Ramesse extulerant, posuisse, & ea accepisse, quæ Exodi cap. 13. vsque ad 19. tradita narrantur, de lege primogenitorum, religione Paschæ, azymorum obseruatione, & iugitatione beneficij, quo è seruitute Aegyptiaca asserti fuere.

CAPVT XIII. Exodi v. 20.

3. mansio.

Profecti de Socoth castra metati sunt in Ethan. Nempe tertio vt minimum, quam de Ramesse egressi fuerant.

CAPVT XVI. Exodi v. 1.

Quando ad 5. mansio- nē veniū.

Quando manna Hebræis dari ceptum.

Profecti sunt de Elim, & venit omnis multitudo filiorum Israel in desertum Sin.